

آتش سوزی در طبیعت را چطور مهار کنیم؟

اگر کسی در دامنه کوه، جنگل یا در حاشیه دره‌ای پر درخت یا در میان درختان جنگلی زندگی می‌کند، محل سکونت او همواره به علت فراوانی چوب و مواد سوختنی در معرض خطر آتش سوزی قرار دارد. منشأ این نوع آتش سوزی معمولاً رعد و برق یا بروز اتفاقات غیرمنتظره است. آتش سوزی در طبیعت سریعاً گسترش پیدا کرده و گیاهان، درختان و منازل مسکونی را طعمه خود می‌کند. در هر نقطه‌ای از ایران احتمال وقوع این نوع آتش سوزی می‌رود، اما منطقه شمال، دامنه‌های البرز و زاگرس بیشتر در معرض خطر هستند.

اقدامات حفاظتی و مراقبتی

هنگام وقوع آتش سوزی

- در صورت مشاهده آتش سوزی با شماره ۱۲۵ تماس گرفته، موقعیت را دقیق و واضح برای آنها شرح دهید.
- افراد دارای مشکل جسمی و معلولیت، کودکان و سالخوردگان باید خیلی سریع از محل خارج شوند.
- اگر کسی در محل سکونت خود جریان گاز شهری دارد، باید آن را فوراً قطع کند. فقط افراد صلاحیت‌دار حق دارند جریان گاز را مجدداً برقرار کنند.
- دریچه‌های زیرزمینی را می‌توان با تخته‌های چندلایه آماده یا سایر درزگیرهای تجاری بست.
- کپسول‌های حاوی گاز را باید خاموش کرد.
- در صورت امکان وسایل و اثاثیه قابل اشتعال موجود در حیاط بیرونی را بهتر است به داخل خانه منتقل کرد.
- سر شیلنگ آب به شیرهای بیرون از خانه وصل شده و آبپاش‌ها روی سقف و در مجاورت مخازن سوخت قرار داده شوند تا بتوان فوراً آبپاشی کرد.
- بوته‌های اطراف محل سکونت را بهتر است تا فاصله ۵ متری آبپاشی کرد یا آنها را چید.
- امکانات اطفای حریق مانند شن‌کش، تبرزین، اره دستی یا برقی، سطل آب و بیل در دسترس باشند.
- ماشین شخصی در گاراژ یا در فضایی باز رو به جهت فرار پارک شود. دره‌های خودرو بسته ولی قفل نباشند. شیشه‌ها بالا کشیده شده و سوئیچ در حالت استارت باشد. در پنجره‌های گاراژ بسته اما قفل نباشند. بهتر است سیستم در بازکن اتوماتیک گاراژ قطع شود.
- پنجره‌ها، دریچه‌ها و درها را باید بست، اما پرده و پشت پنجره‌های قابل اشتعال را باید برداشت.
- اشیای قابل اشتعال را بهتر است به وسط منزل مسکونی و دور از پنجره و دره‌های شیشه‌ای منتقل کرد.
- همه درها و پنجره‌های داخلی را باید بست تا مانع از هجوم شعله‌های آتش به داخل شد.
- اشیای با ارزش را که در آب خراب نمی‌شوند، می‌توان به داخل حوض یا استخر انداخت.
- اگر تأکید به تخلیه محل شد، بی‌درنگ این کار انجام شود. باید راهی دور از شعله آتش انتخاب شود. همواره باید مواظب تغییر سرعت و جهت شعله‌های آتش و دود بود.

رعایت قوانین سوزاندن زباله

- قبل از سوزاندن زباله در نواحی جنگلی، لازم است به مقامات مسئول اطلاع داده و از آنها اجازه گرفت.
- قبل از سوزاندن زباله لازم است حداقل ۳ متر اطراف کوره کاملاً تمیز شود.
- هنگام سوزاندن زباله باید دستگاه اطفای حریق در دسترس باشد.

قبل از وقوع آتش سوزی:

- اشیاء، مایعات و محلول‌های قابل اشتعال را باید در ظروف فلزی خارج از محل سکونت (حداقل ۱۰ متر دورتر از ساختمان و نرده‌های چوبی) نگهداری کرد.
- تا فاصله ۱۰ متری اطراف خانه، نباید درختان چندانی کاشت. این اقدام فضایی برای دفاع در برابر آتش سوزی ایجاد می‌کند. بعد از این فضا نیز شاخ و برگ‌ها و چوب‌های خشک را باید جمع‌آوری کرد.
- بهتر است درختان و گیاهان مقاوم به آتش در اطراف محل سکونت کاشته شوند تا مانع از گسترش سریع آتش سوزی شوند. (مثلاً درختان دارای چوب مقاوم، کاج مقاوم به آتش، درخت همیشه‌بهار و...)
- باید منابع آب مانند استخر معمولی شنا و چاه آب در دسترس مأموران آتش‌نشانی باشد.
- از مصالح مقاوم به حریق مانند سنگ، آجر و فلز در ساخت محل سکونت استفاده شود. حتی الامکان مصالح چوبی به کار گرفته نشود زیرا کمترین مقاومت را در برابر آتش سوزی دارند.
- تمام دریچه‌های خارجی و سوراخ‌های موجود در ساختمان محل سکونت باید با صفحات فلزی توردار شش میلی‌متری پوشانده شوند تا مانع از پراکنده شدن حریق آتش شوند.
- از پنجره‌های چندلایه، شیشه‌های ایمنی یا پشت پنجره‌ای ضد حریق استفاده شود. این اقدام مانع از انتقال گرما توسط پنجره‌های بزرگ خواهد شد.
- از پرده‌های مقاوم به حریق به منظور افزایش ضریب حفاظت پنجره‌ها استفاده شود.
- دودکش‌ها، بخاری هیزمی و تمام سیستم‌های گرمایی خانه سالیانه توسط فردی کارشناس تمیز و بررسی شوند.
- دودکش‌ها عایق‌کاری شده و باید حداقل یک متر از سقف بالاتر باشند.
- زوائد اطراف یا بر فراز دودکش‌ها برداشته شوند.
- هنگام حضور در طبیعت، می‌بایست از خاموش شدن آتش ایجاد شده، اطمینان حاصل کنید.

- به کمک علائم، مسیر دسترسی به محل سکونت مشخص شود، طوری که از کنار جاده به خوبی قابل تشخیص باشند.
- مواد شیشه‌ای (نظیر انواع بطری شیشه‌ای و پلاستیکی)، خرد شده شیشه و اشیای مشابه در داخل جنگل‌ها و مراتع رها نشود. این اشیاء مانند عدسی دره بین عمل کرده و باعث اشتعال علوفه خشک و مواد قابل اشتعال کف جنگل‌ها و مراتع شده و باعث آتش سوزی می‌شود.
- از پرت کردن ته سیگار یا چوب‌کبریت استفاده شده در جنگل‌ها و مراتع خودداری شود.
- گیاهان و علوفه سطح جنگل و مراتع را باید حتی الامکان با چرای دام و برداشت دستی کاهش داد و تنه‌های پوسیده و خشک درختان را پاک‌سازی کرد.
- مرزهای خاکی مثل کانال، خاکریز و سنگ چین بین مزارع و حاشیه جنگل و مراتع ایجاد شود.
- از سوزاندن بقایای محصولات کشاورزی در مزارع مجاور جنگل‌ها و مراتع خودداری شود.
- از روشن کردن آتش در نواحی جنگلی و مراتع خودداری کنید. جهت روشن کردن آتش در مواقع ضروری، از جایگاه‌های ویژه یا سطوح بدون پوشش گیاهی استفاده و اطراف آتش با سنگ محصور شود.
- هنگام خاموش کردن آتش، خاکسترهای اجاق بدون اطمینان از خاموش شدن کامل (به وسیله آب یا مدفون کردن با خاک) رها نشود.
- چمن‌های اطراف محل سکونت را باید کوتاه کرده، برگ‌ها را جمع‌آوری کرده و سقف خانه را از شاخ و برگ‌های زائد درختان پاک‌سازی کرد.
- هیزم‌ها را باید حداقل در فاصله ۱۰ متری محل سکونت انبار کرد.